

Recenzja pracy doktorskiej mgr Dominiki Przech

Prof.dr hab.Bartosz Bryła

Dziedzina, sztuki muzyczne

Dyscyplina, instrumentalistyka

Poznań, dnia 16 maja 2018 r.

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im.Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, Wydział Instrumentalny

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, podjętej na posiedzeniu w dniu 23 kwietnia 2014 r. w sprawie :

- wszczęcia na wniosek Pani mgr Dominiki Przech przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, specjalność skrzypce
- wyznaczenia recenzenta

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65. Poz.595, ze zmianami Dz.U.nr164, poz.1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art.6 ust 1-3) Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodów na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Do pisma, informującego o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej mgr Dominiki Przech pt. „Forma dzieła i ekspresja w kontekście aspektów wykonawczych na przykładzie *Sonaty na fortepian i skrzypce* Es-dur op.12 nr 3 Ludwiga van Beethovena i *Sonaty na skrzypce i fortepian* f-moll op.80 nr 1 Sergiusza Prokofiewa” dołączona została następująca dokumentacja:

- kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 25/III/2013/204 z dn. 23.04.2014 o wszczęciu przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla mgr Dominiki Przech
- kopie Uchwał Rady Wydziału Instrumentalnego nr 26, 27, 28 /III/2013/2014 z dnia 23.04.2014 r. o wyznaczeniu promotora i recenzentów
- 1 egzemplarz pracy doktorskiej- dzieło oraz opis
- 1 egzemplarz dokumentacji dorobku kandydata (wykaz prac twórczych i dorobku artystycznego)

Złożona przez mgr Dominikę Przech praca doktorska, oraz dokumentacja dorobku odpowiadają wymaganiom ustawy z dn. 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz.U. Nr 65, poz 595 wraz ze zmianami Dz.U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz.1365, art.14 ust. 2 pkt. 2., oraz z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22.09.2011 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. Nr 204 poz.1200), oznacza to, że uchwały w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego Pani Dominiki Przech wyznaczeniu promotora i recenzentów (w tym mojej osoby) zostały podjęte prawomocnie.

Dane o kandydatce

Pani Dominika Przech jest skrzypaczką o dużym potencjale twórczym, laureatką wielu znaczących konkursów skrzypcowych, przytoczonych w poniższym zestawieniu. Swoje umiejętności gry pogłębiała, biorąc udział w licznych kursach mistrzowskich prowadzonych przez wybitne osobowości świata wiolinistyki, a jej osiągnięcia zostały wielokrotnie nagradzane stypendiami Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Prezydenta Miasta Bydgoszcz, oraz fundacji promujących młodych, obiecujących artystów.

Studia:

- 1.Akademia Muzyczna im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi – dyplom z wyróżnieniem w klasie skrzypiec prof.Łukasza Błaszczyka, 2013 r.
- 2.Hochschule für Musik Würzburg, klasa prof.G.Zhislina, Meisterklassendiplom, 2013 r.

Konkursy:

1. The 4th Moscow International David Oistrakh Violin Competition ,dyplom półfinalisty, 2010 r.
2. International Violin Competition 'Andrea Postacchini' Fermo – dyplom półfinalisty, 2010 r.
3. VII Międzynarodowy Konkurs im K. Szymanowskiego w Łodzi – II nagroda oraz dwie nagrody specjalne (kategoria skrzypiec), 2009 r.
4. XVI Międzynarodowy Konkurs Muzyki Kameralnej im. Kiejstuta Bacewicza w Łodzi –I nagroda oraz nagroda specjalna dla najlepszego Kwartetu smyczkowego, 2007 r.
5. 13. Internationalen Johannes Brahms Wettbewerb Pörschach – dyplom półfinalisty, 2006 r.
6. VI Międzynarodowy Konkurs im K. Szymanowskiego w Łodzi – dyplom półfinalisty (kategoria skrzypiec), 2006 r.
7. XXIX Konkurs Bachowski im. Stanisława Hajzera w Zielonej Górze – wyróżnienie, 2003 r.
8. I Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Muzyki Skrzypcowej im. Ireny Dubiskiej w Łodzi – dyplom półfinalisty, 2003 r.
9. International Music Competition Jeunesses Musicales Bucharest – III nagroda (kategoria skrzypiec), 2003 r.
10. V Ogólnopolski Konkurs Młodych Skrzypków im. S. Serwaczyńskiego w Lublinie –dyplom półfinalisty, 2002 r.

11. XXXIV Ogólnopolski Konkurs Młodych Muzyków im. K. Kurpińskiego we Włoszakowicach – III nagroda, 2001 r.
12. Wielkopolski Konkurs Wykonawczy w Poznaniu – I nagroda, 1999 r.
13. Wielkopolski Konkurs Wykonawczy w Poznaniu – I nagroda, 1998 r.
14. XXIV Konkurs Bachowski im. Stanisława Hajzera w Zielonej Górze – I nagroda, 1998 r.
15. Ogólnopolskie Przesłuchania Uczniów Klas Skrzypiec w Olsztynie – III nagroda, 1997 r.
16. Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy Pamięci Aleksandry Januszajtis – II nagroda, 1997 r.
17. Wielkopolski Konkurs Wykonawczy w Poznaniu – II nagroda, 1997 r.
18. Wielkopolski Konkurs Wykonawczy w Poznaniu – I nagroda, 1996 r.
19. XXIV Konkurs Bachowski im. Stanisława Hajzera w Zielonej Górze – I nagroda i wyróżnienie za najlepsze wykonanie utworu J. S. Bacha, 1996 r.

Kursy:

1. Music Festiwal & Master Class w Pile, klasa prof. Bartłomieja Nizioła i prof. Xiaoming Wang, 2013 r.
2. Violin Masterclass „Silenzio Musica Academy 2010” w Montefiore Conca, klasa prof. Grigorija Zhislina, 2010 r.
3. X Kurs Interpretacji Muzyki Solowej i Kameralnej w Jadwisinie, klasa prof. Wandy Wiłkomirskiej, 2007 r.
4. The Music Festival and Academy of Musicalta w Rouffach, klasa prof. Grigorija Zhislina, 2007
5. Spotkania Mistrza XX wieku z Młodymi Artystami XXI wieku w Nałęczowie, klasa prof. Grigorija Zhislina, zorganizowane przez Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego, 2007 r.
6. Międzynarodowa Akademia Muzyczna w Kudowie Zdroju, klasa prof. Wandy Wiłkomirskiej, 2007 r.
7. Udział w lekcjach pokazowych w ramach wykładów prof. Igora Frołowa w Akademii Muzycznej w Łodzi, 2006 r.
8. II Beskidzkie Warsztaty Skrzypcowe w Rycerze Górnej, klasa prof. Łukasza Błaszczyka, 2006 r.
9. Letnia Akademia Muzyczna w Żaganiu, klasa prof. Jadwigi Kaliszewskiej, 1999 r.

Stypendia:

1. Laureatka II edycji programu stypendialnego fundacji „Maestro” w Warszawie, 2013 r.
2. Stypendium Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla Młodych Wybitnych Naukowców, 2012 r.
3. Stypendystka „Lenni Geisler Stiftung” w Uniwersytecie Muzycznym (Hochschule für Musik) w Würzburgu, 2011 r.
4. Stypendystka programu „Młoda Polska”, 2010 r.

5. Laureatka Stypendium „Ellio Amicucci” dla wyróżniających się uczestników Kursu i Festiwalu „Silenzio Musica Summer Academy 2010” w Montefiore Conca
6. Stypendystka Programu Socrates/Erasmus w roku akademickim 2008/2009 r.
7. Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2007 r.
8. Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 1999 r.
9. Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 1998 r.
10. Stypendium artystyczne Prezydenta Miasta Bydgoszczy, 1998 r.
11. Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 1997 r.

Przebieg dotychczasowego zatrudnienia:

Od 2010 roku Pani Dominika Przech jest zatrudniona w Akademii Muzycznej im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi na stanowisku asystenta

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Dominiki Przech pt. „Forma dzieła i ekspresja w kontekście aspektów wykonawczych na przykładzie *Sonaty na fortepian i skrzypce* Es-dur op.12 nr 3 Ludwiga van Beethovena i *Sonaty na skrzypce i fortepian* f-moll op.80 nr 1 Sergiusza Prokofiewa” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne pracy doktorskiej obejmuje prezentację dwóch pozycji:

- *Sonaty na fortepian i skrzypce* Es-dur op.12 nr 3 Ludwiga van Beethovena
- *Sonaty na skrzypce i fortepian* f-moll op.80 nr 1 Sergiusza Prokofiewa

Wykonawcami są Dominika Przech (skrzypce) i Radosław Kurek (fortepian), a stosowne oświadczenie zamieszczone w dokumentacji informuje, że w aspekcie koncepcji i realizacji dzieła artystycznego Doktorantka pełniła rolę wiodącą.

Nagranie dokonane zostało w dniach 25-26 listopada 2015 roku w Sali Koncertowej im.R.Suheckiego w Akademii Muzycznej im.F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

Realizatorami nagrania byli: Joanna Popowicz i Kamil Kęska.

Już w opisie koncepcji pracy doktorskiej Autorka stwierdza, że „...sonata to jedna z najpopularniejszych form w twórczości kompozytorskiej. Zajmuje priorytetowe miejsce w gatunku muzyki kameralnej, stanowiąc niejednokrotnie prawdziwe wyzwanie w zakresie interpretacji...”. Dzieło artystyczne, obejmujące dwie sonaty z różnych epok stylistycznych stawia przed wykonawcą szczególne wymagania – właściwa interpretacja, odmienna w

estetyce dźwiękowej, artykulacyjnej i fakturalnej wymaga dużego zaplecza intelektualnego i doświadczenia estradowego. Dotykamy tu wielu aspektów wykonawczych, więc każdorazowo wybór zastosowanych środków ekspresji jest elementem indywidualnej kreacji. Decyzje artystyczne Pani Dominiki Przech są bardzo interesujące i spójne koncepcyjnie. Na pierwszy plan wysuwa ona wartości ekspresyjne i emocjonalne tych utworów, co z jednej strony udowadnia założenia tezy badawczej, zakładającej pokrewieństwo wyrazowe wybranych Sonat, a z drugiej strony nie pozwala na zbyt duże spolaryzowanie stylistyczne. Moje zastrzeżenia interpretacyjne dotyczą właśnie tego aspektu - zbyt słabo ukształtowanych fraz (szczególnie w Sonacie Beethovena) i małych różnic dynamicznych w partii skrzypiec, szczególnie w zakresie operowania dynamiką piano. Mała skala dynamiczna, być może jest wynikiem realizacji nagrania, ponieważ w części opisowej Doktorantka odnosi się do tego problemu niezwykle trafnie i precyzyjnie. Chociaż współpraca skrzypaczki z towarzyszącym jej pianistą, Panem Radosławem Kurkiem zasługuje na specjalne uznanie, to i w tym względzie można byłoby poprawić korespondencję artykulacyjną i nierówności wynikające chociażby z dłuższej artykulacji w partii skrzypiec. To odmienne spojrzenie na pewne elementy interpretacji nie ma wpływu na moją wysoką ocenę prezentowanego dzieła artystycznego.

W przedstawionym nagraniu Doktorantka wykazuje bardzo dobre, profesjonalne opanowanie warsztatu wiolinistycznego we wszystkich jego elementach; dobrą intonację, ładny (choć może zbyt mało zróżnicowany) dźwięk, sprawną artykulację i wyraźne wycucie formy w budowaniu napięcia.

Część opisowa w sposób komplementarny dopełnia część wykonawczą. Doktorantka udowadnia znaczenie korelacji między warstwą interpretacyjną, ekspresją wykonania, a budowaniem formy utworu muzycznego. W bardzo logiczny i przejrzysty sposób analizuje obie *Sonaty* - *Sonatę na fortepian i skrzypce* Es-dur op.12 nr 3 Ludwiga van Beethovena i *Sonatę na skrzypce i fortepian* f-moll op.80 nr 1 Sergiusza Prokofiewa, odnosząc je do problematyki poszczególnych części dysertacji. W rozdziale pierwszym Autorka opisuje formę sonaty w konfrontacji z modelem klasycznym, w drugim skupia się na zagadnieniu ekspresji muzycznej i jej „generatorach pozadzielowych i wewnątrzdzielowych”. Rozdział trzeci to odniesienie do całego materiału badawczego i tematu głównego niniejszej pracy. To tu Doktorantka opisuje różnorodne aspekty kształtujące interpretację, zaznaczając że są one wypadkową wiedzy, indywidualnej wrażliwości, osobowości artystycznej i doświadczenia estradowego.

Szczegółowo przedstawia poszczególne elementy techniczne i wyrazowe – realizację artykulacji, kształtowanie dramaturgii formy poprzez operowanie czasem, sugestywną realizację dynamiki, kształtowanie ekspresji dźwiękowej poprzez zróżnicowanie wibracji. Całość koncepcji artystycznej opiera na stabilnej analizie budowy formalnej prezentowanych dzieł, przytaczając i odnosząc się także do tez kontrowersyjnych, pozwalających na polemikę.

Wobec bardzo ciekawie zestawionej bibliografii – obszernej, zawierającej wiele pozycji z zakresu muzykologii, ale też estetyki, dziwi brak sztandarowej pozycji z zakresu historii

klasycznej formy sonatowej jaką jest *The Sonata in the Classic Era* Williama S. Newmana, czy wyjęcie z publikacji Abrama Lofta *Violin and Keyboard: The Duo Repertoire vol.II* (from Beethoven to the Present) tylko fragmentu: *Prokofiew. Two Sonatas*, podczas gdy w tym samym dziele są opisane *Sonaty* Beethovena.

Strona techniczna pracy jest bez zarzutu - na uwagę zasługuje czystość edycji, bardzo jasny i rzeczowy język, duża zdolność do syntezy i jasnego formułowania wniosków.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Dominiki Przech prezentuje szeroką, bogato udokumentowaną wiedzę z zakresu opisywanych zagadnień. Kandydatka zgodnie z wymogami ustawy zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i wykazała umiejętności niezbędne do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Założony cel artystyczny został czytelnie przedstawiony zarówno w dziele artystycznym jak i w opisie dzieła, a poziom pracy doktorskiej jest satysfakcjonujący. W związku z powyższym można stwierdzić, że Pani Dominika Przech spełnia wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.

Pracę przyjmuje bez zastrzeżeń.

prof. dr hab. Bartosz Bryła